

ר' עובדיה מברטנורא

דגן חייב בחלה. ואע"ג דאין בדגן כשיעור חלה: ח אם יש לו פרנסה ממקום אחר. אם יש לו קמח אחר חוץ מעיסה זו, מביא קמח כשיעור שאם יצרפנו לשאור זה שחייב בחלה יהיה בו חמשת רבעים שהוא שיעור חלה, ולש עיסה ומערב עם העיסה שיש בה השאור, ומוציא ממנה כשיעור חלה שצריך להפריש מחמשת רבעים: ואם לאו. שאין לו קמח: מוציא חלה. אחת מכ"ד על כל העיסה, דטבל אוסר בכל שהוא במינו, ונעשית כולה טבולה לחלה: ט זיתי מסיק. זיתים שבעל הבית מלקט. ולקטת הזיתים קרויה מסיקה: זיתי נקוף. זיתים שעניים מלקטים. כמה דאת אומר (ישעיה יז) כנוקף זית שנים שלשה גרגרים, והם פטורים מן המעשר: ענבי בציר. שחייבים במעשר: עם ענבי עוללות. שפטורים מן המעשר: אם יש לו. טבל אחר כיוצא בזה, מוציא ממנו לפי חשבון כשיעור מה שצריך להוציא מזית מסיק, או מענבי בציר שחייבים במעשר: ואם לאו. אם אין לו טבל אחר, רואים אותו כאילו כולו טבל, ומוציא תרומה ותרומת מעשר על הכל: והשאר מעשר. ראשון: ומעשר שני. או מעשר עני, אין מוציא אלא לפי חשבון. ולא

לבד שיעור המחייב בחלה, ויוצא בה אדם ידי חובתו בפסח אם אפאה מצה ואכל כזית מן התערובת. ואם אין בה טעם דגן אלא טעם אורז - אינה חייבת בחלה, ואין אדם יוצא בה ידי חובתו בפסח:

משנה ח

הנוטל שאור מעסה שלא הורמה חלתה והשאור טבל הוא, ונותן לתוך עסה שהורמה חלתה ונמצא השאור טבל בעיסה מתוקנת, אם יש לו פרנסה ממקום אחר - עיסה אחרת החייבת בחלה, ויכול לפרנס ממנה את השאור, היינו להפריש ממנה על השאור המעורב בעיסה המתוקנת - מוציא - מפריש חלה מן העיסה האחרת לפי חשבון - כשיעור שהשאור חייב בה. ואם לאו - שאין לו עיסה אחרת שהיא חייבת - מוציא חלה אחת מעשרים וארבע על הכל - על כל העיסה, שכל התערובת נחשבת כלא הורמה חלה ממנה מחמת השאור המעורב בה, שטבל אוסר בכל שהוא במינו:

משנה ט

כיוצא בו: זיתי מסיק - זיתים שבעל הבית מוסק החייבים במעשרות שנתערבו עם זיתי נקוף - זיתים שנשארו אחרי המסיק והם שייכים לעניים, הפטורים ממעשרות, וכן ענבי בציר - ענבים שבעל הבית בוצר, שנתערבו עם ענבי עוללות שהם ממתנות עניים, ופטורים ממעשרות, אם יש לו פרנסה ממקום אחר - זיתי מסיק אחרים, או ענבי בציר אחרים של טבל - מוציא מהם לפי חשבון - שחייב הוא להפריש מהזיתים או מהענבים

השייכים לו בלבד. ואם לאו - מוציא תרומה ותרומת מעשר לכל - מכל התערובת, שמאחר ואיסור התרומה חמור, הרי כאילו כל התערובת היא טבל, והשאר - שאר המעשרות, היינו מעשר ראשון ללוי ומעשר שני שהבעלים

לרפואת דבורה בת תרצה שושנה

חלה - פרק רביעי

משנת רפאל - שפה

אוכלים - מפריש לְפִי חֶשְׁבוֹן - שאינו נותן ללוי ואינו פודה מעשר שני אלא לפי חשבון זיתי המסיק או ענבי הבציר שבתערובת, המחוייבים במעשרות:

משנה י

הנוטל שאור מעֶסֶת חֵטִים שלא הורמה חלתה ונתן לתוך עֶסֶת ארְזו הפטורה מחלה, **אם יש בה טעם דָּגָן - חֵיבֵת בַּחֲלָה. וְאִם לֹא -** שאין בה טעם דגן - פְּטוּרָה מן החלה.

אם בָּן, לְמָה אָמְרוּ (במשנה ח) הַטָּבֵל אוֹסֵר כָּל שֶׁהוּא? רק מִיִּן בְּמִינוֹ כגון שאור מעיסת חיטים שלא הורמה חלתה, שנתנו לעיסת חיטים שהורמה חלתה. **וְשֶׁלֹא בְּמִינוֹ** אם נתערב, כגון חיטים באורז, - **בְּנוֹתָן טָעַם** - אין הטבל אוסר את התערובת אלא אם כן הוא נותן טעם איסור בהיתר:

פרק רביעי

צירוף עיסות לשיעור החייב בחלה

משנה א

שְׁתֵּי נָשִׁים שֶׁעָשׂוּ בִּיחַד שְׁנֵי קֶבִין - כל אחת קב, וקב אין בו שיעור חלה, **וְנִגְעוּ** העיסות **זֶה בָּזֶה, אֶפְלוּ הֵם מִמִּין אֶחָד - פְּטוּרִים** מחלה, ואינן מצטרפות, כי כל אשה מקפידה על עיסתה. **וּבְזֵמַן שֶׁהֵם שָׁל אִשָּׁה אַחַת** שעשתה שתי עיסות כל עיסה של קב - **מִיִּן בְּמִינוֹ** מצטרף וְחֵיב בחלה. **וְשֶׁלֹא בְּמִינוֹ פְּטוּר** מהחלה:

משנה ב

אֵיזָה הוּא מִיִּן בְּמִינוֹ שמצטרף? **הַחֲטִים אֵינָן מְצַטְרְפוֹת עִם הַפֶּל -** עם שאר מיני דגן, **אֲלָא עִם הַכֶּסְמִים** - עיסה של חיטים ועיסה של כוסמין, מצטרפות אם הן נושכות זו בזו.

ר' עובדיה מברטנורא
שלא יפריש אלא לפי חשבון, דהא אי אפשר להפריש תרומת מעשר עד שיפריש תחלה מעשר [ראשון] על הכל, ועוד אי לא מפריש מעשר על הכל הרי כל מה שמעשר יש בהן חולין לפי חשבון, ונמצא מפריש מן הפטור על החיוב, אלא כל המעשרות צריך להפריש על הכל, אבל אין צריך ליתן ללוי ולעני אלא לפי חשבון, והשאר מערב עם פירותיו. וכן מעשר שני אין צריך לפדות אלא לפי חשבון, אבל תרומה ותרומת מעשר שהן במיתה, כשמפריש על הכל נמצאו חולין שבהן מדומעין, וצריך שיתן הכל לכהן: **י הנוטל שאור מעיסת חטין.** שלא הורמה חלתה: **ואם לאו פטורה.** דאין הטבל אוסרה, כיון דליכא טעם: **א"כ למה אמרו הטבל אוסר בכל שהוא.** דאמרן לעיל כשאין לו פונסה שמביא על הכל. הני מילי במינו, אבל שלא במינו כי האי דחטין באורז, בנותן טעם, דטעמא דטבל בכל שהוא, משום דכהתרו דחטה אחת פוטר את הכרי כך איסורו, והאי טעמא לא שייך אלא מין במינו: **ד א שתי נשים.** אפילו הן ממיין אחד פטורים. ואין נשיכה וצירוף סל מצרפן, כיון שמקפידות. ואפילו לשו שני קבין כאחד, כיון דסופן ליחלק פטורות. וסתם מתני' כבית הלל דאמר קביים לחלה, ואינה הלכה, דקיימא לן דחמשה

רבעים הוא שיעור חלה: **ובזמן שהן של אשה אחת.** סתם אשה אחת אינה מקפדת אם העיסות נוגעות זו בזו: **מין במינו חייב.** בנשיכה או בצרוף סל: **ב החטים אינן מצטרפות עם הכל.** אם